

Fuglekonger syd for Algade.

Velkommen til Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab og velkommen til den lille hyggelige oase vi har her i Allehelgensgade.

Stedet her hedder Schmeltz Have. Jordstykket er en gave fra vævermester Otte Henrich Schmeltz, der i sidste halvdel af 1800-tallet var byens store velgører. Mest kendt er nok springvandet på Stændertorvet og Byparken, der begge er skænket af Schmeltz. Det er ikke mærkeligt, at en plads i byens midte er opkaldt efter ham. I forvejen kender vi jo også Schmeltz Plads der primært er en parkeringsplads.

Efter en årrække at have været et sørgeligt syn, blev Schmeltz Have indviet i 2014 efter initiativ fra Vejlauget Gågaderne.

Vi syntes, at det er et passende sted at mødes her. Dog kan vi ikke relatere Schmeltz til fugleskydningsselskabet. Han har ikke været fuglekonge. Måske var han slet ikke medlem af selskabet. Vi kan ikke finde hans navn i selskabets skrifter.

På Schmeltz tid var det alene byens bedre borgerskab der kunne blive optaget i fugleskydningsselskabet. Til dette klientel hørte Schmeltz absolut. Utvivlsomt har han fået opfordringer til optagelse. Måske har det ikke haft hans interesse.

Vi skylder lige at præsentere os selv. Byvandringen ledes af 2 x Henrik. Henrik Dyrvig her og undertegnede Henrik Brandt. Vi er redaktører for fugleskydningsselskabets hjemmeside. Denne blev etableret for 13 år siden. De første år blev der brugt megen energi på at skabe hjemmesiden og indhente historiske data. Nu er den primære opgave at vedligeholde hjemmesiden og skrive nutidshistorien efterhånden som den opstår. Hjemmesiden indeholder næsten alt om fugleskydningsselskabet, men også meget andet om byen og omegnen. Hjemmesiden er et lokalthistorisk opslagsværk. Den hedder roskildedefugleskydning.dk.

Vi gemmer begivenheder på hjemmeside. Derfor har vi i aften vores skydebror Henrik Birch med til at tage billeder fra denne begivenhed. Jeg kan berolige med, at man ikke nødvendigvis behøver at hedde Henrik for at blive optaget i selskabet. Vi er dog rigt repræsenteret i selskabets bestyrelse.

Dagens emne hedder "Fuglekonger syd for Algade". Vi tager "hesteskoen" Allehelgensgade, Jernbanegade, Hersegade. Undervejs kommer vi til afstikkere i sidegader. Vi vil komme ind på fuglekonger der har haft tilknytning til det område vi besøger.

Sidste stop på turen bliver Restaurant Håndværkeren, hvor den årlige fugleskydning bliver afholdt. Her får vi lejlighed til at komme ind i salen og se de fuglekongeskiver der er ophængt der.

I er meget velkommen til under byvandringen at byde ind med spørgsmål og bemærkninger. Vi skal svare så godt det er os muligt, men skal erkende, at vi er skydebrødre og ikke lokalhistorikere.

Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab er med sin stiftelse i 1787 byens ældste forening. Set i det store perspektiv er vi årsunger. Begrebet fugleskydning tog sin start i Sydeuropa i

middelalderen, hvorefter traditionen vandrede op gennem Europa til Skandinavien. Danmarks ældste fugleskydningsselskab er såmænd mere end dobbelt så gammelt som vores.

Fugleskydningens formål var at udøve skydebrødrenes våbenfærdigheder, så de kunne forsvare fædrelandet når fjenden kom. Reelt må det siges at være en dårlig undskyldning. I tidernes morgen bestod selskabet af byens bedre borgerskab, som det hed. Det var ikke dem der lå i skudlinjen når tyskerne, svenskerne eller englænderne angreb. Det havde man pøblen til. Reelt var fugleskydningens formål at komme hjemmefra uden fruen, få noget mad og drikke, samt fortælle løgnehistorier. Sådan er det stadig.

Selskabet har flere aktiviteter årligt. Det store højdepunkt er fugleskydningen, der i en årrække har været afviklet den første tirsdag i juli. I år er det pga. corona dog flyttet, så vi afholdt det i går. Vi skyder ikke efter levende fugle, men efter en tegnet fugl der er klisteret op på en træplade. Der er ni forskellige emner der skal rammes tilstrækkeligt mange gange så de falder til jorden. Det er næsten som at skyde efter kridt i et skydetelt. Det sidste skud nedlægger "byttet", men de andre har lagt grunden.

Der er hæder og præmier til alle der skyder et emne ned. Det ypperste er dog den der afgiver det sidste skud så hele fuglen bliver nedskudt. Den der gør det bliver kongeskytte, svarende til kattekonge. Han bliver dog ikke fuglekonge, da et sindigt system gør at man skyder for en anden. Reelt kan tilfældet også være, at man skyder for sig selv. Henrik Dyrvig blev fuglekonge i 2017, mens jeg i 225-jubilæumsåret 2012 blev kongeskytte.

En af fuglekongens pligter er at give en malet skive til selskabet. Disse er hver især klenodier med stor kulturhistorisk betydning for byen.

Der har været år der grundet krige og andre forhold, ikke har været afholdt fugleskydning. Af forskellige årsager er der skiver der er forsvundet. To kendte skiver er udstillet udenbys på museer, mens der i Roskilde findes knap 190 skiver. Disse er udstillet Roskilde Museum, på rådhuset på Køgevej og på Restaurant Håndværkeren.

1. 2007 Preben Rasmussen

Vi behøver ikke at bevæge os for at komme til aftenens første fuglekonge. Her på den anden side af gaden lå i sin tid Roskilde Farve og Tapet der var en af byens ældste forretninger. I 1960 kom Preben Rasmussen i lære der, en uddannelse han afsluttede i 1964. Kort tid senere lukkede forretningen.

Preben Rasmussen er nulevende fuglekonge. Han opnåede titlen i 2007. Vi vil ikke komme nærmere ind på ham her, men vil vende tilbage til ham senere på turen.

2. 2002 Erik Hansen

Allehelgens Skole blev opført i 1868 og fungerede som folkeskole i mere end 100 år. Her fik Erik Hansen sin skolegang med afslutning i 1948, hvorefter han kom i blikkenslagerlære i Skomagergade. I 1958 blev han selvstændig VVS-mester. Han døde i 2007.

Erik Hansen blev fuglekonge i 2002. Hans skive viser facaden på Byleddet 4, hvor han i en årrække drev sin virksomhed. Vi får lejlighed til at se hans skive på Håndværkeren. Her er primært nulevende fuglekongers skiver, men også andres. Heraf blandt andet Erik Hansen.

3. 1945 Chr. Christensen

Urmager og guldsmed Chr. Christensen blev fuglekonge efter skydning på Vigen den 13. juni 1945. Det må formodes at være en dejlig dag, da landet godt en måde tidligere var blevet befriet fra nazisternes besættelse.

Chr. Christensens fuglekongeskive viser en urskive for fuglekongens erhverv. Denne er udstillet på Roskilde Rådhus.

Chr. Christensen drev sin forretning i Algade, men boede privat her i Læderstræde 10.

4. 2007 Preben Rasmussen

Vi vender nu tilbage hvor vi startede med Preben Rasmussen, der blev fuglekonge i 2007.

Som tidligere nævnt blev Preben udlært i Allehelgensgade. Sin første selvstændige forretning hed Farvekælderen og lå her i Grønnegade 18. Siden åbnede han tillige Farvehuset på Helligkorsvej og en forretning i Peberrenden da den åbnede i 1973. Tre forretninger på en gang viste sig at være to for meget. I mange år har han så alene drevet forretningen på Helligkorsvej. Nu er det en søn der driver virksomheden, men Preben tager fortsat en aktiv del i driften.

Skiven der kan ses på Håndværkeren viser forretningen på Helligkorsvej.

5. 1921 Jens Peter Olsen - Fritz Brack 1937 - 1868 Frederik Christian Steen - 1971 Gerhard Iversen - 1948 J.E. Mouritzen

Denne meget smukke bygning er opført i 1908 som børneasyl, hvilket det var frem til 1921.

Herefter var der i 40 år folkebibliotek. I de næste årtier blev bygningen brugt af kommunen. Bl.a. var her hulkortcentral i den tidlige EDB-alder i starten af 60'erne.

I årene 1993 til 2008 lå Roskilde Turistbureau i bygningen. Herefter har det været en del af plejehjemmet Margrethe Hjemmet.

Bygningen er en af de mange som murermester Jens Peter Olsen har opført efter at han flyttede til byen i 1897.

Olsens fuglekongeskive viser fuglekongens meget flotte villa på Skovbovænget 1. Denne ligger der endnu. Fuglekongeskiven er udstillet på Roskilde Rådhus.

Nogle af os vil kunne huske isenkræmmerforretningen Brack & Sønner der lå hvor den gule boligblok nu ligger. Brack & Sønner lukkede i 1979.

Helt tilbage fra 1847 havde familien Brack Roskilde Lervarefabrik i Bredgade. Fritz Brack var tredje generation. Fabrikken brændte i 1922 og blev derefter flyttet til Tåstrup, mens han lod opføre isenkræmmerforretningen i Bredgade.

I fugleskydningsselskabets 150 års jubilæumsår blev Fritz Brack fuglekonge. Hans skive viser keramikværksted med pottemageren, der er i færd med at dreje en flot vase på sin drejeskive. Skiven er udstillet på Roskilde Museum.

Bøssemager Frederik Christian Steen købte i 1863 ejendommen Bredgade 9. Den havde tegltag og lokum. I 1895, året efter Steens død, blev ejendommen nedrevet og den vi ser nu, blev opført. Bygningen har minder for mig personligt, da min far for 50 år siden havde en forretning her, hvor han solgte elorgler.

Der findes ikke en fuglekongeskive for Frederik Christian Steen, da han tilsyneladende ønskede at være first movers. Fotografiet var på det tidspunkt det nye sort. Flere fuglekonger gav selskabet et foto af sig selv. Disse findes desværre ikke mere.

Gerhard Iversen var selskabets fuglekonge i 1971. Han er opvokset i Lejre, men som teenager flyttede familien til Bredgade 15 i 1934. Ejendommen er den fine rødstensbygning vi ser derovre. Gerhard Iversen var selvstændig muremester i 51 år. Dette holdt ham dog ikke tilbage. Jeg er vidende om, at han et stykke oppe i 80'erne stadig opsatte fliser på badeværelser. Blandt Gerhard Iversens arbejder, kan nævnes Duebrødre Hus på hjørnet af Sct. Ols Gade og Provstestræde. Gerhard Iversen blev næsten 99 år. I de sene år kunne han næsten hverken se eller høre. Det afholdt ham dog ikke i at tage den daglige tur til Ruder Konge bodega, for at få sin formiddagsbajer. Fuglekongeskiven der kan ses på Roskilde Rådhus, viser et murværk, glittebræt, fugeske og en nedskudt and, der styrter mod jorden.

Bredgade 19 er bygningen som mange af os husker som politigården. Vi går ikke derhen. Vi kan tydeligt herfra se den store smukke bygning på hjørnet af Jernbanegade.

I ejendommen boede J.E. Mouritzen der var gårdejer og hestehandler. Vi ved faktisk slet ikke mere om fuglekongen fra 1948. Nu er det jo mere end 70 år siden han blev fuglekonge. Alligevel kan det godt være, at der er nogen der ved noget om ham. I givet fald er vi meget interesseret i at høre nærmere.

Vi er også meget interesseret i at høre om hans fuglekongeskive, da vi ikke har den og ikke kender noget til den. Den er blandt dem der ulykkeligvis blev stjålet fra Hotel Prindsen i 1970'erne.

6. 1953 Hans Peder Pedersen - 1930 Carl Hansen - 1988 Erik Wibholm

Vi kommer lige fra Bredgade. I en periode frem til 1935 havde Hans Peder Pedersen sin virksomhed der. Hvor ved vi ikke nøjagtigt, men det for modes at være i den sidste ende mod Ringstedgade. I 1935 flyttede han virksomheden Roskilde Vulkaniseringsanstalt og Ladestation her til Allehelgensgade 16. Foruden produktion af slidebanedæk skete også reparation af autoelektriske anlæg og opladning af akkumulatorer til både biler og radioer.

Hans Peder Pedersen var i en årrække medlem af fugleskydningselskabets bestyrelse, heraf tre år som næstformand.

Fuglekongens skive er et bilhjul, hvor rammen er udformet som et bildæk. Denne hænger på Roskilde Rådhus.

Før Pedersen etablerede sin vulkaniseringsvirksomhed havde Carl Hansen haft Tuborg depot på stedet. Også han sad i selskabets bestyrelse. Han var formand i ni år, og er en af kun tre medlemmer der både blev formand, fuglekonge og æresmedlem.

Fuglekongeskiven viser et prospekt af fuglekongens daværende ejendom, Allehelgensgade 16. Både på gårdspladsen og ude på Allehelgensgade ses Tuborg ølvogne, den ene trukket af heste, mens den anden viser de nye tider med benzindrevne køretøjer. Denne er udstillet på Roskilde Museum.

I 1947 flyttede Carl Hansen sit øldepot. Det var dog ikke så langt. Vi skal blot skråt over gaden til det smukke patricierhus der.

Carl Hansens efterfølgeres efterfølger som ølmand var Erik Wibholm, der i starten havde sit depot her på Allehelgensgade 19. Da pladsen blev for trang rykkede han depotet til St. Valby.

Erik Wibholms fuglekongekåring blev speciel. Som altid var det på en sommerdag. Det var festival- og ferietid, så der var travlt i forretningen. Erik Wibholm kunne dog ikke tillade sig at gå til fugleskydning. Skæbnen ville at Erik Wibholm blev fuglekonge. Det kunne man dengang uden at være til stede. Sådan er det ikke mere. Den nye fuglekonge blev sporet til Vigen Camping. Her blev han ringet op og måtte så straks ile til Håndværkeren for at blive kronet.

Skiven viser en flot ølvogn der står parkeret på Stændertorvet. I baggrunden ses Domkirken. Skiven hænger på Håndværkeren, selvom fuglekongen ikke er mere.

7. 1994 Jørgen Ypkendanz - 2006 Ib Meinert Jensen

Her i bygningen lå revisionsfirmaet Asgaard Olesen. Bygningen ses på fuglekongeskiven fra 1994, hvor fuglekongen blev Jørgen Ypkendanz. Nogle år senere blev han selskabets formand. En post han bestred i 13 år.

Jørgen Ypkendanz's partner, ligeledes Statsautoriseret revisor, Ib Meinert Jensen blev fuglekonge i 2006. Hans skive viser Roskilde og Omegns Fugleskydningselskabets fane med DIF-logo i nederste højre hjørne. I baggrunden ses Roskilde Domkirke.

Begge skiver vil vi senere kunne se på Håndværkeren.

8. 1896 Thøger Grønborg Jungersen

Sidste år forsvandt de sidste rester af Roskilde Andels Svineslagteris bygninger. Det er dog længe siden at siden, at svineslagteriet lå her. Det blev etableret i 1894. Første direktør var Thøger Grønborg Jungersen. Han var ikke ukendt med andelstanken, da han tidligere havde oprettet et andelsmejeri i sin jyske hjemegn.

Fuglekongeskiven er blandt dem der begrædelig vis blev stjålet på Hotel Prindsen i 1970'erne. Inden den forsvandt, blev den dog fotograferet på stedet. Derfor ved vi, at den viser et svinehoved. Nedunder står Roskilde Andels Svineslagteris.

9. 1873 Frederik Ernst Wismann

Da det tilbage i 1500-tallet blev almindeligt at benytte kister til begravelse, var det snedkere, der påtog sig at producere kisterne. Det blev naturligt, at man henvendte sig til snedkeren i forbindelse med et dødsfald. Som tiden gik, udviklede det sig til, at snedkeren og bedemanden ofte var én og samme person. Roskildes fuglekonge fra 1873, snedkermester Frederik Ernst Wismann, grundlagde i 1854 sin snedkervirksomhed på hjørnet af Ringstedgade og Borgediget. Efter fuglekongens død blev virksomheden til et ligkistemagasin, der i dag ligger her.

Frederik Ernst Wismann blev fuglekonge i 1873. Dengang foregik fugleskydningerne ved Boserup Pavillonen. Det fremgår af fuglekongeskiven. Udsigt fra pavillonen i Boserup skov mod Roskilde. Til venstre i billedet ses fugleskydningsstangen. På rammen står Ved P. Lassens skud. Dette viser, at det ikke er fuglekongen selv der har nedlagt fuglen endeligt. Skiven kan ses på Roskilde Museum.

10. 1980 Johannes Dahl

Denne flotte bygning har gennem årene huset mange forskellige erhverv. I min ungdom hændte det at vi gik på "Diskotek Columbus" her. "Lummeren" blev det det kaldt i daglig tale. Siden har her været forskellige erhverv og nu ejendomsrådgiverforretning. Også dette sted har haft tilknytning til min fars virksomhed, da han i midten af 70'erne havde et lagerlokale i kælderen.

Ejendommen er opført i 1929 og er i dag registreret som bevaringsværdigt i klasse 2.

På dette sted, men i en tidligere bygning etablerede glosser Harry A. Jensen sin virksomhed i 1919. Han er kendt som far til Lise Nørgaard.

Tilknytningen til fugleskydningssekselskabet er dog omme i baghusene af ældre dato. Her havde Johannes Dahl sin glarmestervirksom. Dengang var bygningerne ikke stå smukke og stilfulde som nu.

Johannes Dahl blev optaget i selskabet i 1961 med Hans Chr. Jacobsen som proponent. Ham vender vi tilbage til om lidt.

Johannes Dahls fuglekongeskive viser fuglekongens bopæl på Sct. Mortensvej 14, med springvandet fra Sct. Mortens Kilde i forgrunden. Skiven kan ses på Roskilde Rådhus.

11. 1919 Hans Christian Nielsen - 1978 Villy Magnus Pedersen - 1924 Niels Peter Nielsen - 1961 Hans Christian Jacobsen

Hans Christian Nielsen var købmand og hestehandler. Indtil 1898 havde han forretning i Hersegades Forlængelse som det hed 22. Det var lige her hvor der nu er banelegeme. I sin tid gik Hersegades Forlængelse op til Køgevej. Hospitalet havde adresse på Hersegades Forlængelse. Da jernbanen kom til Roskilde i 1847, gik sporet over Hersegades Forlængelse. Da der senere kommer flere spor, bliver gaden sløjfet og fuglekongens ejendom nedrevet.

Hans Christian Nielsen flyttede så sin forretning til Køgevej 50. Det er hjørnet lige overfor jernbanen og hospitalet. Vi kan se derover herfra.

Fuglekongeskiven viser netop gården på Køgevej. Fuglekongen og en gårdkarl står der med to heste. I baggrunden ses en bygning der ligger der den dag i dag.

Skiven kan ses på Roskilde Museum.

Her på hjørnet af Jernbanegade og Allehelgensgade havde Villy Magnus Pedersen en købmands- og tobakshandel da han blev fuglekonge i 1978. Han ejede forretningen i mere end 30 år.

Ved siden af tobaksforretningen handlede han primært med såsæd og korn for firmaet Nielsen & Smith A/S. Villy M. Pedersens kunder var primært i Roskilde-området og omkring Ledreborg Allé og Glim. Villy M. Pedersen havde en god tilgang til bønderne, med hvem han ofte spillede kort. Fuglekongeskiven er logoet for Nielsen & Smith A/S. Af ukendte årsager med et svensk logo i midten. Virksomheden der stadig eksisterer, er pæredansk.

Det er nok tvivlsomt hvor interessant dette logo er set med lokale øjne. Der findes skiver der siger os noget mere. Utvivlsomt har fuglekongen fået skiven sponsoreret.

Skiven er udstillet på Roskilde Rådhus.

Roskilde Maskinfabrik er i dag dansebar for de unge. Med al respekt tror jeg ikke at det er fredagsstedet for mange af denne aften's tilstedeværende. I mange år var maskinfabrik. Selv har jeg besøgt fabrikken for at få lavet smedearbejde.

Niels Peter Nielsen var fabrikant her. Han blev fuglekonge i 1924. En årrække var han medlem af selskabets bestyrelse og blev siden han æresmedlem.

Nielsen boede privat på hjørnet som vi omtalte lige før. I 1908 lod han ejendomme nedrive for at opføre den nuværende bygning

Da Nielsen blev fuglekonge, boede han på Dronning Margrethes vej på den adresse der i dag hedder 31. Udsigten herfra ses på fuglekongeskiven. Her ses Klosterjorden og Roskilde Fjord. I dag vil man derfra kunne se Folkeparken, Kong Valdemars vej og hele kvarteret omkring Kongebakken.

Fuglekongen fra 1961, Hans Christian Jacobsen arbejdede på Roskilde Maskinfabrik i en periode under 30'ernes krise. Hans erhverv blev ellers ejendomshandel, hvilket fremgår af skiven der viser hvad der må formodes at være logoet for Ejendoms Centralen. Skiven kan ses på Roskilde Rådhus. Dette dog ikke med fuglekongens vilje. I 1980 lod han male den ny skive der viser Hroar og Helge. Jacobsen ønskede at få udskiftede den oprindelige skive. Smag og behag er forskellig, men bordet fanger. En fuglekongeskive er en fuglekongeskive og det står ikke til at ændre. Den senere skive findes i fugleskydningsselskabets arkiv og kan ses på vores hjemmeside. Jacobsen var i øvrigt medlem af fugleskydningsselskabets bestyrelse og blev siden æresmedlem

12. 1868 Frederik Christian Steen - 1950 C.C. Hansen

I Bredgade omtalte vi bøssehandler Frederik Christian Steen der blev fuglekonge i 1868. Her i Hersegade havde han en instrumentmagerforretning. Vi ved ikke nærmere hvor den lå.

Fuglekongen fra 1950 Carl Christian Hansen voksede op her i Hersegade og her lavede han faktisk en verdensopfindelse. Det er fjederklemmen der stort set findes alle steder hvor end man kommer. C.C. Hansen kom fra små kår, men blev en stor mand i byen. En del her vil sikkert huske klemmefabrikken der i mange år lå på Ringstedvej. Fuglekongeskiven viser netop den ejendom samt tre klemmer der omkranser jordkloden. Skiven der hænger på museet, er i øvrigt fysisk den største i selskabets historie.

13. 1894 og 1905 Emil Eriksen - 1986 Ole C. Nielsen

I tidligere tider var det muligt at blive fuglekonge mere end en gang, og det var der flere der blev. Man var dog ikke forpligtet til at give mere end en skive. Man kunne lade påsætte en sølvplade med senere årstal på den første skive. Denne mulighed var der kun en der udnyttede. Det var Emil Eriksen der blev fuglekonge i 1894 og 1905. Hans skive har vi, men sølvpladen er forsvundet. Emil Eriksen var tilflytter fra Hillerød. Han var tømmerhandler og bestyrer for Roskilde Tømmerhandel, der lå her. Med undtagelse af nogle ejendomme langs Hersegade, gik tømmerhandlens areal i kvadraten Hersegade, Grønnegade, Vor Frue Kirkestræde og Læderstræde.

Vi bliver ved denne bygning og skal nu til Dagbladet, der har ligget her i mange år.

Da Ole Christer Jørgensen i 1986 blev fuglekonge var han ved at forlade Roskilde og sin stilling som redaktør for Roskilde Dagblad. Han har siden taget sin fuglekongetitel alvorligt og er stadig medlem af fugleskydningsselskabet her 34 år senere.

Man kan sige, at Ole Christer Jørgensen fik klinket skår. Hans redaktørforgænger i 1949 var ikke til fugleskydning dette år og havde i øvrigt aldrig været det. Han stod blot som medlem. Da han blev bekendt med, at han var blevet fuglekonge, nægtede han at modtage titlen, men meldte sig straks ud. Det var ikke populært. En anden blev derfor udnævnt efter selskabets regler.

Ole C. Jørgens fuglekongeskiven viser Dagbladets bygning i Hersegade, men en avis i forgrunden og logoet for Radio Roskilde, datidens lokale station. Skiven er ophængt i Håndværkerens sal på den anden side af gaden.

14. 1870 Peter Ferdinand Hansen - 1891 Hans Jacob Bruun-Kornerup - 1921 Jens Peter Olsen

Her på stedet der i dag hedder Hersegade 7, havde fuglekongen fra 1870, Peter Ferdinand Hansen sin tømmervirksomhed. Han var formand for fugleskydningsselskabet i perioden 1876 til 1878. Han var født i Horsørød Hegn ved Helsingør. Ellers ved vi ikke noget om ham.

Fuglekongeskiven er blandt de stjålne som vi tidligere har været inde på. Denne har vi heldigvis også et foto af. Skiven motiv er domkirken, der ud fra vinklen kan være set fra den gamle Galgebakke. Området, der hed Galgebakken dengang, var dog ikke kun ud mod Frederiksborgvej, men strakte sig lidt længere mod øst. Måske er det Galgebakken, der anes i forgrunden.

Efter Peter Ferdinand Hansen kom ejendommen i Anders Borchs besiddelse. Efter ham blev Hans Jacob Bruun-Kornerup ejer af ejendommen.

Kornerup der var tømmerhandler, etablerede en tømmerplads her i 1876. Det vides ikke med sikkerhed, men det kan antages, at han overtog Peter Ferdinand Hansens aktiviteter.

Til gengæld vides det med sikkerhed, at det var Kornerup der overtog formandsposten efter Hansen i 1878. Kornerup sad som formand frem til 1881. To år senere blev han fuglekonge.

Fuglekongeskiven viser ejendommen og tømmerpladsen her på stedet. Den kan ses på Roskilde Museum.

Vi vender nu tilbage til murermester Jens Peter Olsen, der lod opføre bygningen på hjørnet af Bredgade og Gullandstræde. Blandt hans øvrige arbejder er bygningen her på Hersegade 7. Foruden håndværker var Olsen byrådsmedlem og i fem år formand for Roskilde Haandværkerforening.

15. Kunstner Jacob Kornerup

Vi startede denne byvandring med omtale om O.H. Schmeltz, der ikke var fuglekonge. Her mod slutningen af turen kommer vi til en mere. Denne var dog med sikkerhed medlem af fugleskydningsselskabet.

Her ved det der nu hedder Hersegade 18 boede Jacob Kornerup. Her er vi ved en hvis navn ligger tæt på tømmermesteren vi talte om for lidt siden. Dengang var Kornerup-slægten en af byens førende familie. De var alle sammen i familie med hinanden på en eller anden måde.

Jacob Kornerup var arkitekturmaler og arkæolog. Han udviklede sin kunstneriske sans ved rejser rundt i Europa.

Når Jacob Kornerup næves i dag, er det fordi han har malet to smukke skiver. Som nævnt var Kornerup en af byens førende familier. Det samme var Borch og Brønniche. De tre familier giftede sig på tværs og sikrede på den måde, at formuerne forblev i kredsen. Det var netop for en Borch og en Brønniche, at Jacob Kornerup malede skiver.

Søren Borchs smukke skive fra 1847 er malet af Jacob Kornerup. Søren Borch var stedfar til Jacob Kornerup. Moderen var faktisk en Brønniche. Borchs skive der kan ses på Roskilde Museum, viser fuglekongen ankomme til Børsen ved havnen. Denne skive var i omkring 100 år i svensk eje. Det er blot fire år siden, at det lykkedes fugleskydningsselskabet at hjemkøbe skiven fra broderlandet. Fire år senere malede Jacob Borch fuglekongeskiven for Jacob Brønniche. Her ses fuglekongen blive lykønsket af skydebrødrene. Desværre er denne fornemme skive ikke i Roskilde. Den kan ses på Frederiksborgmuseet.

16. 1845 Anders Borch

Vi er nu nået til sidste destination. Håndværkeren er nok kendt for de fleste. Fuglekongen fra 1845, Anders Borch, lod denne bygning opføre i 1861. Den var ment som en aftægtsbolig for ham selv, men han kom aldrig til at bo der. Han boede i Algade 12. Han var bror til Søren Borch og dermed stedfarbror til Jacob Kornerup som vi lige har fortalt om. Fuglekongens skive viser Lykkens Genius med Roskilde byvåben og Merkur ved fjordlandskab med to vikingesnekker. Den er udstillet på Roskilde Museum.

Håndværkeren

Vi er nu nået til vejs ende. Vi kan nu gå ind og se de skiver der er udstillet her. Som tidligere nævnt er mange af skiverne fra nulevende fuglekonger, men der er også nogle der er givet af afdøde fuglekonger

Skulle denne aften have givet anledning til et ønske om optagelse i selskabet vil der være muligheder hvis man har et ulige CPR-nummer. Vi er mandschauvinister, så her optages ikke kvinder. Sådan har det været gennem fire århundrede og traditioner er noget der holdes fast ved. Man kan ikke bare melde sig ind som i andre klubber og foreninger. Optagelsen foregår efter et gammelt ritual. En skydebror stiller sig som proponent for kandidaten og fremmødte skydebrødre stemmer om optagelsen. Det er således en fordel at kende en skydebror. Vi stiller og meget gerne til rådighed for en nærmere snak, hvis her skulle være mulige kandidater til stede.

Det har været en fornøjelse at formidle viden om fuglekonger og skiver. Vi håber at fornøjelsen ikke blot har været vores, men at også I får noget med hjem.

Tak for i aften.